

KVY   Routti-Hietala Nina(SM),
Lyytikäinen Sonja(SM), Järäinen
Jani(UM)

10.08.2020

JULKINEN

Asia

Valtioneuvoston jatkokirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 514/2014 (jäljempänä horisontaaliasetus) muuttamisesta vapauttamismenettelyn osalta - Komission asiakirja COM (2020) 309 final

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio on 13.7.2020 antanut ehdotuksen horisontaaliasetuksen muuttamiseksi maksusitoumusten vapauttamismenettelyn (de-commitment rule) osalta. Komissio ehdottaa, että kaikki maksupyynnöt, jotka jäsenvaltio on toimittanut horisontaaliasetuksen 44 artiklan mukaisesti otettaisiin huomioon maksusitoumusten vapauttamista laskettaessa. Lisäksi komissio ehdottaa, että vuosina 2018 ja 2019 jäsenvaltioiden kansallisiin ohjelmiin osoitettujen lisämäärärahojen käyttökausi olisi yhdenmukainen alkuperäisten määrärahojen käyttökauden kanssa. Horisontaaliasetus säätelee turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoon sekä poliisiyhteistyön, rikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen sekä kriisinhallinnan rahoitusvälineeseen sovellettavista yleisistä säännöksistä.

Komissio esitti ehdotuksensa 20.7.2020 oikeus- ja sisäasioiden neuvosten kokouksessa.

Puheenjohtaja ilmoitti kokouksessa antavansa jäsenvaltioille kahdeksan viikkoa aikaa perehtyä ehdotukseen ennen sen viemistä Coreper-käsittelyyn.

Suomen kanta

Valtioneuvosto pitää kannatettavana, että komissio pyrkii ehdotuksellaan antamaan jäsenvaltioille joustoa lisäämällä jäsenvaltioiden mahdollisuutta hyödyntää täysimääräisesti käytettävissä olevaa ohjelmien täytäntöönpanoaikaa niiden päättymiseen saakka (31.12.2023).

Valtioneuvosto katsoo, että on komission ehdotuksen mukaisesti tarpeen yhdenmukaistaa maksusitoumusten vapauttamisen ja jäsenvaltion maksupyynnön toimittamisen määräaikoja sekä pidentää lisärahoitusten käyttökautta varojen käytön joustavoittamiseksi.

Suomi voi hyväksyä komission ehdotuksen horisontaaliasetuksen muuttamisesta.

Pääasiallinen sisältö

COVID-19-pandemia on vaikuttanut jäsenvaltioihin merkittäväällä tavalla. Se vaikuttaa muuttoliikkeeseen, turvallisuuteen ja rajaturvallisuuteen jäsenvaltioissa, mikä puolestaan pahentaa jäsenvaltioiden vakavaa likviditeetin puutetta, joka johtuu monella alalla tarvittavien julkisten investointien äkillisestä ja merkittävästä kasvusta. Näin on muodostunut poikkeuksellinen tilanne, jonka ratkaisemiseksi on toteutettava erityisiä toimenpiteitä.

Komission mukaan jäsenvaltioille on annettava lisää joustoa, jotta ne voivat reagoida COVID-19-pandemian aiheuttamaan kriisiin. Ehdotuksen tavoitteena on lisätä jäsenvaltioiden mahdollisuutta hyödyntää täysimääräisesti käytettävissä olevaa täytäntöönpanoaikaa ohjelmien päättymiseen saakka eli 31 päivään joulukuuta 2023. Sen vuoksi on tarpeen yhdenmukaistaa maksusitoumusten vapauttamisen ja jäsenvaltion maksupyynnön toimittamisen määräaikoja. Komissio ehdottaa, että horisontaaliasetusta muutetaan sen varmistamiseksi, että kaikki maksupyynnöt, jotka jäsenvaltio on toimittanut asetuksen 44 artiklassa säädetyissä määräajoissa, otettaisiin huomioon maksusitoumusten vapauttamista laskettaessa. Jäsenvaltion maksupyynnön säädetty määräaika on helmikuun 15 päivä, kun määräaika maksusitoumusten vapauttamiselle on nykyisellään edeltävän vuoden 31 päivänä joulukuuta. Sen seurauksena, että molemmat määräajat yhdenmukaistetaan 15 päivään helmikuuta, jäsenvaltion 15 päivänä helmikuuta toimittama maksupyyntö otetaan huomioon maksusitoumusten vapauttamismenettelyssä.

Vapauttamismenettelyllä tarkoitetaan maksusitoumusten vapauttamismenettelyä (de-commitment rule), jolla komissio vapauttaa ne sidotut määrärahat, joista ei ole suoritettu horisontaaliasetuksessa esitettyjä ennakkomaksuja eikä jäsenvaltio ole esittänyt maksupyyntöjä horisontaaliasetuksessa esitettyihin määräaikoihin mennessä. Vapauttamismenettelyn kautta määräaikoihin mennessä käyttämättä jääneet varat palautuvat jäsenvaltioilta Euroopan komissiolle uudelleen osoitettaviksi. Vapauttamismenettelyllä edistetään siten eri rahasto-ohjelmien tehokasta toimeenpanoa ja varojen käyttöä jäsenvaltioissa.

Rahastojen varojen jako jäsenvaltioille tapahtuu käytännössä niin, että jäsenvaltioiden rahastokohtaisissa kansallisissa ohjelmissa annetaan arviot käytettävistä määrärahoista. Ohjelmakauden alussa komissio maksaa jäsenvaltioille kansallisissa ohjelmissa sidottuihin määrärahoihin perustuvat prosentuaaliset kokonaisennakot. Kokonaisennakon lisäksi komissio maksaa jäsenvaltioille rahastokohtaista vuotuista ennakkoa. Ennakoiden lisäksi komissio maksaa jäsenvaltioille niiden toimittamien maksupyyntöjen mukaiset vuotuiset saldot, joista on vähennetty jo maksetut ennakot. Jos jäsenvaltio ei käytä rahastokohtaisissa kansallisissa ohjelmissa sidottuja määrärahoja, on komissiolla mahdollisuus vapauttaa jäsenvaltion ohjelmiin sidottuja rahoja. Komission ehdotuksessa on kyse näiden sidottujen rahojen vapauttamisesta.

Lisäksi komissio ehdottaa horisontaaliasetusta muutettavaksi sen varmistamiseksi, että vuosina 2018 ja 2019 kansallisiin ohjelmiin osoitettujen lisämäärärahojen käyttökausi olisi yhdenmukainen alkuperäisten määrärahojen käyttökauden kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että lisämäärärahojen käyttöaikaa halutaan pidentää nykyisestä.

Molemmilla muutoksilla varmistetaan, että säännökset muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden, eivätkä ne rajoita sitoumusten vapauttamista koskevaa säännöstöä.

Ehdotus on yhdenmukainen turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston sekä sisäisen turvallisuuden rahaston yleisen oikeudellisen kehyksen kanssa, ja se rajoittuu asetuksen (EU) N:o 514/2014 kohdennettuun muuttamiseen. Ehdotus on yhdenmukainen unionin muiden politiikkojen kanssa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Komission ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 78 artiklan 2 kohtaan, 79 artiklan 2 ja 4 kohtaan, 82 artiklan 1 kohtaan, 84 artiklaan ja 87 artiklan 2 kohtaan.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Sisäministeriöllä ei ole tiedossa Euroopan parlamentin käsittelyaikoja.

Kansallinen valmistelu

U-jatkokirjelmä on käsitelty kirjallisessa menettelyssä maahanmuutto, turvapaikka ja kotouttaminen -jaostossa EU(6) sekä oikeus- ja sisäasiat -jaostossa EU(7) 6.- 10.8.2020.

Eduskuntakäsittely

U 7/2012 vp, annettu 23.2.2012

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta unionin jäsenvaltioissa. Sisäasioiden rahastojen kansallisesta täytäntöönpanosta säädetään sisäasioiden rahastoista annetussa laissa (903/2014) ja valtioneuvoston asetuksessa (351/2015). Komission ehdotus ei edellytä voimassa olevan kansallisen lainsäädännön muuttamista.

Ahvenanmaan maakunta vastaa Euroopan unionin säädösten täytäntöönpanosta siltä osin kuin asia kuuluu sen toimivaltaan. Rahoitusohjelmakaudella 2014-2020 Ahvenanmaan maakunnalle kuuluvat sisäasioiden rahastojen kansallisista ohjelmista johtuvat vastuuviranomais- ja tarkastusviranomaistehtävät on siirretty sopimusasetuksella (174/2017) sisäministeriön hoidettavaksi. Vastuuviranomaisena toimiva sisäministeriö vastaa vapauttamismenettelyä koskevan prosessin hoidosta suhteessa Euroopan komissioon.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetut muutokset eivät edellytä muutoksia monivuotisen rahoituskehyksen maksusitoumusmäärärahojen ja maksumäärärahojen vuotuisiin enimmäismääriin.

Kansallisella tasolla komission ehdotus antaa liikkumavaraa rahastojen käytölle. Komission ehdotuksella ei ole vaikutuksia kansalliseen talousarvioprosessiin.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission asiakirja COM (2020) 309 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Nina Routti-Hietala, Sisäministeriö nina.routti-hietala@intermin.fi p. 0295 488 242

Vastaava rahastoasiantuntija Sonja Lyytikäinen, Sisäministeriö sonja.lyytikainen@intermin.fi p. 0295 488 290

Erityisasiantuntija Jani Järäinen, Suomen EU-edustusto, jani.jarainen@formin.fi p. +32 471 263 976

EUTORI-tunnus

EU/2011/1877

Liitteet COM(2020) 309 FINAL

Viite U 7/2012 vp

Asiasanat	sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF), turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF)
Hoitaa	SM
Tiedoksi	EUE, OKM, TEM, TULLI, VM, VNK
